

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ 3/2549

วันพุธที่ 28 มิถุนายน 2549 เวลา 13.30 น.

ณ ห้องประชุมสีปพนนท์ เกตุทัต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
2. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
3. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
4. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
5. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(นางมัทธนา ศังขะกฤษณ์ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
6. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นายทรงสวัสดิ์ ทิพย์คงคา รองเลขาธิการฯ แทน)	กรรมการ
7. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
8. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา	กรรมการ
9. ปลัดกระทรวงแรงงาน
(นายไพศาล พฤฒิพร รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
10. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(นายปฐม แหยมเกตุ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
11. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
(นายเกรียงไกร สัมปัชชลิต รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
12. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(นายบุญสนอง บุญมี ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
13. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(นายสุรเดช ฉายะเกษตริน ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ

14. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
(นายสมพงษ์ ชาตะวิถี อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา แทน)		กรรมการ
15. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
(นายสมนึก พิมลเสถียร รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ แทน)		กรรมการ
16. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
(นายวรวัฒน์ ทิวถนอม ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง แทน)		กรรมการ
17. พระเทพปริยัติวิมล (แสง ฐมเมโสโก)		กรรมการ
18. นางสาวจันทร์เพ็ญ	แก้วเชียงใหม่	กรรมการ
19. นายมานะ	สุดสงวน	กรรมการ
20. นายอนุชากร	มาศจมาดล	กรรมการ
21. นายวินัย	ระมะอุน	กรรมการ
22. นายพงษ์	ตนาหนท์	กรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	กรรมการ
24. ศาสตราจารย์สุมน	อมรวิวัฒน์	กรรมการ
25. ศาสตราจารย์ทักษิณา	สวนานนท์	กรรมการ
26. รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภรณ์	กรรมการ
27. นางพริ้มพราย	สุพไปฏก	กรรมการ
28. นายอำพล	จินดาวัฒนะ	กรรมการ
29. นางมลิวลัย	ธรรมแสง	กรรมการ
30. นายทองอยู่	แก้วไทรสะอาด	กรรมการ
31. นายสุวัฒน์	เงินจำ	กรรมการ
32. นายวิศิษฐ์	ศรีวิชัยรัตน์	กรรมการ
33. นายพิสิฐ	เจริญวงศ์	กรรมการ
34. นายสมชัย	วุฒติปรีชา	กรรมการ
35. รองศาสตราจารย์วิริยะ	นามศิริพงศ์พันธุ์	กรรมการ
36. ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	กรรมการ
37. นายพิสิษฐ์	ณ พัทลุง	กรรมการ
38. นายสุทินันท์	ปรัชญพฤกษ์	กรรมการ
39. นายพารณ	อิศรเสนา ณ อรุณยา	กรรมการ
40. นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ
41. ศาสตราจารย์ชัยอนันต์	สมุทวณิช	กรรมการ

42. นายมานิจ	สุขสมจิตร	กรรมการ
43. นางจรรยาพร	ธรณินทร์	กรรมการ
44. เลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์ รองเลขาธิการฯ แทน)		กรรมการและเลขานุการ
45. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นายสมเกียรติ ชอบผล)		ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

1. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		তিরரசการ
2. พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)		ปฏิบัติศาสนกิจ
3. พระราชครูวามเทพมุนี		ปฏิบัติศาสนกิจ
4. นายประเวศ	พุ่มพวง	তিরரசการ
5. นายธนา	เบญจาทิกุล	তিরการกิจ
6. นายวิฑทยา	บริบูรณ์ทรัพย์	তিরரசการ
7. ศาสตราจารย์วิจิตร	ศรีสอาน	তিরரசการ
8. ศาสตราจารย์วีรุณ	ตั้งเจริญ	তিরரசการ
9. นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	তিরการกิจ
10. นายวีระชัย	วรรณีกกุล	তিরการกิจ
11. นายมนู	อรดีดลเชษฐ	তিরการกิจ
12. นายกฤษณพงศ์	กีรติกร	তিরரசการ
13. นายวิฑทยา	มานะวานิชเจริญ	তিরการกิจ
14. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	তিরการกิจ
15. นายชิงชัย	หาญเจนลักษณ์	তিরการกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายกิตติ ลิมสกุล	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ
3. นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
4. นางสาวกุลวิตรา ภังคานนท์	นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักงานรัฐมนตรี ศธ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. นางรุ่งเรือง	สุชาภิรมย์	ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
2. นางนิรมล	กิตติวิบูลย์	รท.ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
3. นางสาวสุทธาสินี	วัชรบูล	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนาการเรียนรู้
4. นางสุทธศรี	วงศ์สมาน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
5. นางสุรางค์	โพธิ์พฤษภาวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
6. นางสาวจิรพรรณ	ปุกเกษม	ผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ
7. นางสาววัฒนา	อาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
8. นายกิตติรัตน์	มังคละศิริ	นิติกร 8
9. นางเกื้อกุล	ซังใจ	นักวิชาการศึกษา 8ว.
10. นางจินตนา	ศักดิ์ภู่อราม	นักวิชาการศึกษา 8ว.
11. นางทิพย์สุดา	สุเมธเสนีย์	นักวิชาการศึกษา 8ว.
12. นางเพ็ญพรรณ	จิตตะเสนีย์	นักวิชาการศึกษา 8ว.
13. นางสุชาดา	ไชยรัตน์	นักวิชาการศึกษา 8ว.
14. นางสาวสุรางค์	วีรกีจพาณิชย์	นักวิชาการศึกษา 8ว.
15. นางโสภณา	ตาแก้ว	นักวิชาการศึกษา 8ว.

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

เนื่องจากประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ติดภารกิจด่วนจึงมอบหมายให้ศาสตราจารย์ชัยอนันต์ สมุทรวณิช กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประธานการประชุมไปพลางก่อน

ประธาน (ศาสตราจารย์ชัยอนันต์ สมุทรวณิช) กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุม โดยระเบียบวาระที่ 1 ซึ่งเป็นเรื่องที่ประธาน/เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบนั้น ให้รอประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ดังนั้นจึงขอเริ่มจากระเบียบวาระที่ 2 ก่อน

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 2/2549

กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่ง รายงานการประชุมครั้งที่ 2/2549 ให้กรรมการทุกท่านพิจารณารับรองแล้ว โดยมี กรรมการขอแก้ไข และฝ่ายเลขานุการได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 2/2549 โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3.1 เรื่องเพื่อพิจารณา : (ร่าง) นโยบายการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (พ.ศ.2549-2552)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สกศ. (นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล) รายงานว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ (ร่าง) นโยบายการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (พ.ศ.2549-2552) สืบเนื่องจาก ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและมี อิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ในขณะที่ผลการสำรวจของสถาบันเพื่อ การพัฒนาการจัดการนานาชาติ (IMD) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของไทย ด้านการศึกษา ปี 2548 อยู่อันดับที่ 27 แต่ปี 2549 ลดลงเหลืออันดับที่ 32 สมรรถนะ ทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 7 และสมรรถนะทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยี เมื่อปี 2548 อยู่ลำดับที่ 45

สำหรับสมรรถนะด้านการศึกษา ในปี 2548 ประเทศไทยลงทุนทางการศึกษา ถึงร้อยละ 4 ซึ่งเป็นการลงทุนที่สูงมาก แต่ในปีเดียวกันพบว่า มีประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปที่ไม่รู้หนังสือ ร้อยละ 7.4 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ถึงร้อยละ 3.1 นอกจากนี้ ปี 2547 และปี 2548 ประชากรมีการศึกษาเฉลี่ย 8.2 ปีและ 8.25 ปี ตามลำดับ โดยในปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการต้องทำให้ถึงเป้าหมายคือ ประชากรมีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี

จากสภาพดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องมีช่องทางที่ทำให้เกิดการกระจาย โอกาสทางการศึกษาให้กับคนไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ระบบการประชุม ทางไกล อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ซีดีรอม วีดิทัศน์ เทป และแผ่นดิสเก็ต รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งจะพบได้ว่า การใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการศึกษา สามารถดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน นอก ระบบโรงเรียน รวมทั้งการศึกษาตามอัธยาศัย

ด้วยความสำคัญดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงจัดทำ (ร่าง) นโยบายและการจัดการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเริ่มจากการศึกษาการ

ดำเนินงานของประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และ มาเลเซีย รวมถึงได้มีการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิของสื่อแต่ละประเภททั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนเพื่อจัดทำ (ร่าง) นโยบายฯ ดังกล่าว และได้นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการ สภาการศึกษาด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีนายอมเรศ ศิลาอ่อน เป็น ประธานพิจารณาก่อนนำเสนอสภาการศึกษา ในวันที่

ผลการศึกษามีข้อค้นพบและปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย การขาดเอกภาพในการดำเนินงาน ครู/ผู้สอนขาด ทักษะความรู้ความชำนาญรวมถึงการสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานฮาร์ดแวร์ สื่อวิทยุโทรทัศน์มี รายการเพื่อการศึกษาจำนวนน้อย การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการอ่านอยู่ใน วงจำกัด ผู้ที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ไม่พร้อมกับการเรียนรู้ด้วย คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนในการที่จะ เข้ามาร่วมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระสำคัญของ (ร่าง) นโยบายฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย ความหมายของการ เรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ความสามารถ ของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดย มีการส่งเนื้อหาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต การกระจายเสียงและภาพผ่านทาง ระบบดาวเทียม โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซีดีรอม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทวิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

วัตถุประสงค์ของการจัดทำนโยบาย คือ

1) เพื่อกำหนดนโยบายให้เป็นแนวทางการทำงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการจัดการการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกิดระบบกลไก การจัดการความรู้และประสานเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสร้างสังคมไทยให้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างทั่วถึง พัฒนาบุคลากรของประเทศให้สามารถก้าวสู่การ แข่งขันในเวทีโลกได้อย่างเต็มศักยภาพ

3) เพื่อเกิดการระดม จัดสรร การใช้ทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาได้อย่าง สอดคล้องกับกระแสความก้าวหน้าของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ

4) เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์ คือ ประชาชนชาวไทยทุกคนมีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สูงสุดเต็มตามศักยภาพ ด้วยกลไกการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท พร้อมก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย คือ ภายในปีพ.ศ. 2552 ประชาชนชาวไทยในวัยเรียนและพ้นวัยเรียน สามารถเข้าถึงและได้รับการศึกษาโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเครือข่ายครอบคลุมอยู่ทั่วประเทศ

นโยบายและยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยนโยบายหลัก 3 ประการ ได้แก่

นโยบายที่ 1 การขยายโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) เพิ่มช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า 2) กำหนดกฎหมายการบังคับใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้

นโยบายที่ 2 พัฒนาเนื้อหาสาระเพื่อการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยกกระดับคุณภาพสาระการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2) ยกกระดับคุณภาพผู้ผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ 3) ส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจการผลิตสื่อ

นโยบายที่ 3 กระตุ้นและจูงใจการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) สร้างกลไกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง 2) สร้างระบบเทียบโอนความรู้และทักษะ และ 3) ส่งเสริมและจัดตั้งศูนย์บริการสื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้การบริการสื่อและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วถึงทุกพื้นที่

การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขความสำเร็จของนโยบาย 3 ประการ ได้แก่

1) ภาครัฐ โดยหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการร่วมมือผลักดันให้มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา 69 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2) ภาคเอกชน ได้แก่ สถานประกอบการ บริษัท ห้างร้านต่างๆ จะต้องตระหนักในการพัฒนาประเทศโดยการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของคนในสังคม

3) ภาคประชาชน เป็นจุดสำคัญที่สุดของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ละบุคคลเป็นสมาชิกของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของกันและกัน

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 3.1)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบในนโยบายการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (พ.ศ.2549-2552) ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติใช้เป็นกรอบแนวทางแก่หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำไปจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกัน รวมทั้งกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการและจัดตั้งงบประมาณรองรับในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานและรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะๆ

การพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็นคือ 1) หน่วยงานโทรคมนาคมควรมีส่วนช่วยด้านการศึกษาโดยสนับสนุนการเข้าถึง (Access) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น 2) ต้องมีระบบตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาสาระ ให้มีความเหมาะสมสำหรับคนไทย 3) ต้องมีการทำความเข้าใจว่าการเรียนด้วย e-learning เป็นเพียงการสนับสนุนการเรียนการสอนเท่านั้น การเชื่อมโยงกับโลกแห่งความเป็นจริงผู้เรียนต้องเรียนจากครูผู้สอนเพื่อให้รู้ว่าเด็กเข้าใจหรือไม่

นอกจากนี้ ภาครัฐควรเน้นเรื่องการสนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่าดำเนินการโดยภาครัฐ

รองศาสตราจารย์ชนะ กสิภรณ์ มีความเห็นว่า (ร่าง) นโยบายฯ ดังกล่าว ควรประกอบด้วย 4 e คือ 1) e-Strategy คือ การสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารระดับสูงให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2) e-Content คือ เนื้อหาสาระ ต้องมีความเหมาะสมสำหรับคนไทย 3) e-Champion คือ ความเป็นเลิศด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องกระตุ้นให้เกิดขึ้นภายในสถาบันและสถานศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับผู้บริหาร และ 4) e-Technician คือ ความเชี่ยวชาญ หรือ ความชำนาญด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ เสนอว่า นโยบายที่ 1 การขยายโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรเพิ่มมาตรการเรื่องโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสด้วยตามระบบมาตรฐานสากลที่เรียกว่า Universal Design ก็จะเอื้อให้กับคนพิการเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

นางมลิวลัย ธรรมแสง สนับสนุนความเห็นของรองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ และขอปรับแก้ ดังนี้ นโยบายที่ 1 การขยายโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบุไว้ว่า มีรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนปกติ ให้เพิ่มคำว่า “ผู้มีความต้องการพิเศษ” ไว้ด้วย และนโยบายที่ 2 พัฒนาเนื้อหาสาระเพื่อการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบุไว้ว่า เนื้อหาต้องทันสมัย น่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้เพิ่มคำว่า “ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย” เพื่อไม่ให้เกิดกลุ่มคนพิการพลาดโอกาสนี้

นายทองอยู่ แก้วไทรสะ เสนอว่า ควรมีนโยบายการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะว่าการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บางกลุ่มยังมีความคิดว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ใช่การเรียนรู้ ถ้าจะเรียนรู้ต้องเรียนกับครูหรือตำราเรียนเท่านั้น ดังนั้นถ้าสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้คนเข้าใจมากขึ้นก็จะใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีคุณภาพ

นางจรวพร ธรณินทร์ เสนอว่า ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการสร้างระบบเทียบโอนความรู้และทักษะ ควรเพิ่มเรื่อง “การมีระบบรับรองคุณภาพ” เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปขอปรับวุฒิการศึกษาได้

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) เห็นด้วยว่าภาครัฐควรมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าดำเนินการเอง และให้ข้อสังเกตว่าการจัดแผนปฏิบัติการฯ ต้องพิจารณาให้รอบคอบและคำนึงถึงผลสำเร็จของเป้าหมายและระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงาน ซึ่งเป็น การบูรณาการให้ทุกคนทุกฝ่ายตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติทำงานในภาพเดียวกัน นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการใช้งบประมาณด้วย เพื่อให้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา มีความเห็นว่า หัวใจการเรียนรู้คือการเรียนการสอนแบบที่รับความรู้จากผู้สอนโดยตรง แต่การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็เป็นเรื่องสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำ (ร่าง) นโยบายฯ หรือแผนปฏิบัติการฯ ต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่แท้จริงในการดำเนินการ กลุ่มเป้าหมายควรมีการเรียงลำดับความสำคัญ โดยเฉพาะจำนวนกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ และควรพิจารณาถึงองค์ประกอบของความสำเร็จด้วย

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายกิตติ ลิ้มสกุล) มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีประเด็นการพิจารณาในการจัดทำ (ร่าง) นโยบายฯ ดังนี้ 1) ระดับพอดีของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอน 2) การบูรณาการระหว่างผู้ที่ให้บริการทางการศึกษาโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีการบูรณาการกันอย่างชัดเจน 3) เป้าหมายของ (ร่าง) นโยบายฯ นี้ต้องมีความชัดเจนว่าการพัฒนาเนื้อหาสาระจะทำภายใต้ระบบปิด (Close System) คือ ระบบ Operating System (OS) ของ Microsoft หรือระบบเปิด (Open System) ของระบบอื่นๆ ได้ 4) ความซ้ำซ้อนของการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษามีค่อนข้างมาก ดังนั้นต้องทำให้เกิดการบูรณาการโดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการฯ และควรมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีความเห็นว่า ระบบที่จะดำเนินการควรจะเน้นระบบเปิด (Open System) ซึ่งผู้ใช้สามารถพัฒนาโปรแกรมเองได้ และจะทำให้เป็นอิสระมากขึ้นด้วย

ระหว่างการพิจารณา ประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เดินทางมาถึง และให้ดำเนินการประชุมต่อไป

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ มีความเห็นว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างเพียงพอ เช่น การให้นักเรียนส่งการบ้านทางอินเทอร์เน็ต หรือให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าแหล่งความรู้เรื่องภูมิปัญญาจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ครูและนักเรียนขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และโดยเจตนาภรณ์แท้จริงของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาที่แหล่งเรียนรู้จริงเพื่อพบปะสังสรรค์ ได้เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่าการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ในการจัดทำ (ร่าง) นโยบายฯ ควรเพิ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาครูให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง เข้าใจ

ถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการให้ครูมีทักษะในด้านการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

นายวิศิษฐ์ ศรีวัชรรัตน์ มีความเห็นว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นรวมถึง วิद्यุและโทรทัศน์ด้วย ซึ่งสื่อเหล่านี้มีข้อดีคือเข้าถึงคนทั่วประเทศได้ โดยเฉพาะปัจจุบันมีรายการเพื่อการศึกษาหลายรายการ เช่น รายการของโรงเรียนวังไกลกังวล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนโดยผ่านวิद्यุและโทรทัศน์จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงและเรียนรู้ได้มากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว นำมาช่วยสอนจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เลขาธิการคุรุสภา มีข้อสังเกต 2 ประการ คือ 1) สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเพียงเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่ใช่ใช้แทนการจัดการเรียนการสอนของครูทั้งหมด 2) ควรระบุเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มหลัก และเห็นว่ากลุ่มหลักควรเป็นกลุ่มที่พ้นจากวัยเรียนแล้ว เพื่อช่วยให้ได้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมในชีวิตประจำวัน และกลุ่มรองจึงเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน

นายมานะ สุตสงวน มีความเห็นว่า โดยสภาพทั่วไป ปัจจุบันรัฐบาลยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เรื่องการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ดังนั้น แผนปฏิบัติการฯ อาจทำเป็นโครงการนำร่องในรูปแบบศูนย์คอมพิวเตอร์ โดยมีประธานกลุ่มโรงเรียนเป็นแกนจัดตั้ง จะทำให้มีการกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่และมีส่วนทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องทำทุกโรงเรียน

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา มีความเห็นว่า หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบดูแลสถานศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ควรรับหลักการดังกล่าวไปดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาเป็นลำดับขั้นตอน คำหนึ่งถึงเป้าหมาย/ผลผลิต รวมถึงระยะเวลาการดำเนินการ และสทศ. ควรรวบรวมจัดทำเป็นแผนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์) ทำหน้าที่เลขานุการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า (ร่าง) นโยบายการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์หลักและมาตรการ ซึ่งในรายละเอียดมีหลายเรื่องที่ได้

ดำเนินการแล้ว โดยแสดงในเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 3.1 แต่มีบางเรื่องอาจยังไม่มีรายละเอียดมาก เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องสนับสนุนการเรียนการสอนของครูโดยไม่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเสียไป หรือเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน รวมถึงการพัฒนาเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะนำเสนอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเรื่องงบประมาณการดำเนินการ ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะรับไปปรับแก้และสรุปให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ขอหารือที่ประชุมว่าเมื่อฝ่ายเลขานุการปรับแก้เรียบร้อยแล้วจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารับหลักการของ (ร่าง) นโยบายฯ ได้ทันทีหรือจำเป็นต้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้เสร็จเรียบร้อยก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายกิตติ ลิ้มสกุล) มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการศึกษาเรื่องบทบาทสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ซึ่งมีหน้าที่ที่จะสนับสนุนการศึกษา โดยในทางปฏิบัติน่าจะมี Web Portal กลาง ที่เป็นสาธารณะ อาจดูแลโดย บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขที่ผู้ที่รับสัมปทานจะต้องกระจายผลประโยชน์บางส่วนให้กับการศึกษา

คำว่า “Portal” หมายถึง ที่เก็บสื่อการเรียนการสอน โดยบุคคลทั่วไปสามารถดาวน์โหลดสื่อการเรียนการสอนนั้นๆ มาเรียนได้ โดยที่ไม่ไปทำลายทรัพย์สินทางปัญญา

ประธาน มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการปรับแก้เอกสารตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมและนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยฝากประเด็นเรื่อง การทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคเอกชนได้เข้าใจถึงประโยชน์ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ว่าการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ดีและมีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างไร

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบ (ร่าง) นโยบายการพัฒนาการเรียนรู้อัจฉริยะด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (พ.ศ. 2549-2552) โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการปรับแก้เอกสารตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม เช่น ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการ สาระสำคัญของ (ร่าง) นโยบายฯ ควรครอบคลุมการเข้าถึงสื่อเพื่อการเรียนรู้ของคนพิการและด้อยโอกาส เนื้อหาสาระการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องตรวจสอบได้ เป็นต้น ก่อน

นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในขณะที่เดียวกันให้ประสานกับหน่วยปฏิบัติเพื่อรวบรวมแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับมาตรการต่าง ๆ จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการต่อไป

3.2 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กร ทางสังคมต่าง ๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ. (นางสุทศรี วงษ์สมาน) รายงานโดยสรุปว่า ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยมาตรา 12 กำหนดให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรา 18(3) กำหนดให้ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษาที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น เป็นผู้จัดการศึกษา โดยรัฐต้องสนับสนุนทั้งวิชาการ เงินอุดหนุน และการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีแก่ผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนดังกล่าว (ตามมาตรา 13 14 และ 61)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง ดำเนินการศึกษาวิจัยและจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่าง ๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยได้นำเสนอ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ เบื้องต้นต่อคณะกรรมการพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการและองค์กรทางสังคมอื่น คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาดำเนินนโยบายและแผนการศึกษา และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแล้ว

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ ขณะนี้ได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงตามมาตรา 12 แล้ว 3 ฉบับ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานประกอบการในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ และกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิใน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันพระพุทธศาสนา และกฎกระทรวงที่ดำเนินการยกร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 1 ฉบับ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาขององค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ทั้งนี้ยังมีกฎกระทรวงที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการยกร่างอีก 1 ฉบับ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล และองค์กรวิชาชีพ

สภาพการดำเนินงาน ปัจจุบันได้มีการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนศูนย์การเรียน สรุปได้ดังนี้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีครอบครัวที่จัดการศึกษา จดทะเบียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วจำนวน 34 ครอบครัว มีผู้เรียนรวมทั้งสิ้น 41 คน และมีสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว 1 แห่ง และขณะนี้มีสถานประกอบการยื่นขอจดทะเบียนอยู่เป็นระยะๆ

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ เนื่องจากศูนย์การเรียนเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย ประกอบกับการปรับโครงสร้างองค์กรของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน กลไกส่งเสริมสนับสนุนและมาตรการจูงใจของภาครัฐยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้ทันการเปลี่ยนแปลง เช่น การลดหย่อน ยกเว้นภาษีหรือการให้เงินอุดหนุนต่างๆ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดทำแนว ปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปดำเนินงานยังไม่ชัดเจน

สาระสำคัญของ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และมาตรการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ คือ เสริมสร้างพลังให้บุคคล องค์กรตามมาตรา 12 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีส่วนร่วมจัดศูนย์การเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ

พันธกิจ เน้น 4 ด้าน ดังนี้ 1) การดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคล องค์กรตามมาตรา 12 มีสิทธิในการจัดการศึกษาทางเลือก และได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด 2) หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกันในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน 3) เสริมสร้างพลังให้กับบุคคล องค์กรในการจัดการศึกษาทางเลือกอย่างเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และ 4) สร้างความรู้

ความเข้าใจ และความตระหนักในสิทธิที่จะได้รับในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน
แก่บุคคล องค์กรตามมาตรา 12

เป้าหมายที่สำคัญ คือ ภายในปี 2554 ผู้รับบริการจากศูนย์การเรียนทุกคน
ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และบุคคล องค์กรตาม
มาตรา 12 ที่พร้อมและประสงค์จะจัดศูนย์การเรียนจะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุน
การจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์และมาตรการ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 20 มาตรการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งจัดทำหรือบังคับใช้กฎกระทรวง แนวปฏิบัติ ระเบียบต่างๆ
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีสิทธิจัดศูนย์การเรียน และ
ดำเนินการให้ผู้จัดการศึกษาได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย 4
มาตรการ คือ 1) เร่งจัดทำกฎกระทรวงตามมาตรา 12 ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ที่
ยังไม่ได้ประกาศใช้ 2) เร่งกำหนดอัตราการจัดสรรเงินอุดหนุนการจัดการศึกษา
3) เร่งดำเนินการเรื่องสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีทางการศึกษา และ
4) ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นที่ป็นอุปสรรคต่อ
ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดโครงสร้างและการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการจัดศูนย์การเรียน
เรียน และส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนในรูปแบบเครือข่าย
ประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ 1) จัดให้มีองค์กรคณะบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ ใน
ปรัชญา หลักการ การจัดศูนย์การเรียน ดูแลศูนย์การเรียนทั้งนโยบายและการปฏิบัติ
เป็นการเฉพาะ 2) ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการ
ประสานงานในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนทั้งในแนวคิด
และแนวนอน เพื่อให้คำชี้แนะแก่ศูนย์การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ให้มีองค์กร
คณะบุคคลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความ
ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนแก่ศูนย์การเรียน 4) ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน
และงบประมาณแก่องค์กรเครือข่ายที่ไม่เป็นหน่วยงานราชการ เพื่อทำหน้าที่เป็น
หน่วยงานกลางในการประสานงานแก่ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษา และหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน ศูนย์การเรียนให้จัดการศึกษาได้อย่างมี
คุณภาพตามมาตรฐานชาติ มีประสิทธิภาพ และมีความแพร่หลาย รวมทั้งเชื่อมโยงได้
กับโรงเรียนทั่วไปประกอบด้วย 10 มาตรการ คือ 1) ให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อ
ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน 2) เผยแพร่และสร้างความ

เข้าใจกฎกระทรวงที่ประกาศใช้แล้ว 3) เร่งสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ทราบแนวปฏิบัติที่ชัดเจน 4) ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนผู้ที่เกี่ยวข้องให้เน้นเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน มากกว่าการควบคุมกำกับดูแล 5) จัดให้มีกลไกสนับสนุนจากภาครัฐในการส่งเสริมสิทธิที่ผู้เรียนควรได้รับ และแก้ไขปัญหามาตรฐานการศึกษาที่เกิดขึ้น 6) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของศูนย์การเรียน 7) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หลักการการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน 8) สนับสนุนให้มีกิจกรรม/โครงการที่เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนทั่วไปกับศูนย์การเรียน 9) เร่งส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ศูนย์การเรียนจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง รวมทั้งให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน และ 10) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนที่เป็นแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา และวิธีการใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการติดตามประเมินผลองค์กรต่าง ๆ ที่ร่วมจัดศูนย์การเรียน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย 2 มาตรการ คือ 1) ให้มีการติดตาม ประเมินผลการจัดศูนย์การเรียนในมิติต่าง ๆ 2) ให้มีการติดตามผลผู้เรียน และประเมินผลผู้เรียนของศูนย์การเรียน

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่าง ๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียน เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และให้ใช้เป็นกรอบแนวทางแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเร่งรัดการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 3.2)

การพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

นายวินัย สมะอุน มีข้อสังเกตว่า ควรมีกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันศาสนาซึ่งเป็นภาพรวม เพื่อเปิดโอกาสให้สถาบันศาสนาของทุกศาสนามีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และเสนอให้ผู้รับผิดชอบเรื่องการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรจุเนื้อหาสาระเรื่องการ

สร้างคุณธรรมหลักของสังคมคือการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรมไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญทั้งในระดับชาติ และระดับโลก

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์) ชี้แจงว่า สกศ. ได้นำเรื่องการจัดทำร่างกฎกระทรวงให้ครอบคลุมศูนย์การเรียนรู้ทั้งหมดหรือในที่ประชุมอนุกรรมการสภาศึกษาด้านกฎหมายการศึกษาแล้ว ที่ประชุมมีแนวคิดซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะรวมกฎกระทรวงที่ประกาศใช้แล้วจัดทำเป็นกฎกระทรวงฉบับเดียวที่ครอบคลุมทุกสถาบัน/องค์กร ไม่เจาะจงเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งการพิจารณาในรายละเอียดจะนำมารายงานให้ที่ประชุมทราบต่อไป

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา มีความเห็นว่าพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติได้กำหนดหลักการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้แล้ว อาจไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ ตามที่เสนอ แต่ต้องหาวิธีที่จะทำให้เกิดรูปธรรมในทางปฏิบัติซึ่งมีแนวทางดำเนินการ 3 ประการ คือ 1) ค้นหาสาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการได้และกำหนดวิธีแก้ไขปัญหา 2) กำหนดมาตรการจูงใจที่ชัดเจนโดยสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การใช้มาตรการด้านการลดหย่อนและยกเว้นภาษี เป็นต้น 3) กำหนดหน่วยงานภาครัฐให้เป็นหน่วยงานประสานข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่ โดยกำหนดจำนวนสถาบัน/องค์กรในพื้นที่ที่หน่วยงานจะต้องรับผิดชอบและระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ

นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ แสดงความคิดเห็นว่า ปัจจุบันภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่แล้ว โดยไม่ได้คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงจะได้รับ เช่น การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ ดังนั้นประเด็นสำคัญของการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงอยู่ที่การพิจารณารูปแบบการจัดการมากกว่าการให้ความสำคัญเรื่องการจัดทะเบียน ซึ่งในขณะนี้นับเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีความชัดเจน มีความยุ่งยาก ซับซ้อน

ดังนั้นในกรณีสถานประกอบการ อาจทำในลักษณะโครงการความร่วมมือ (partnership) ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างไม่เป็นทางการ โดยมีการลงนามร่วมกันเฉพาะเรื่องเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เช่น เรื่องการเทียบโอนหน่วยกิต รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับประโยชน์และความต้องการของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบความร่วมมือดังกล่าวจะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวและผลักดันให้

เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง เพราะความร่วมมือนี้ทำให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและสนองความต้องการของทั้งสถานประกอบการและผู้เรียน รวมทั้งมีการประเมินผลที่ถูกต้อง

รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ มีความเห็นว่าการจัดการศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนนั้น แม้ว่าจะมีกฎหมายกำหนดไว้แล้วเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น เรื่องเงินอุดหนุน การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี แต่ผลจากการวิจัยพบว่ายังไม่ได้มีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินงานตามกฎหมายฉบับอื่น เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน มีการกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีชัดเจนและมีการดำเนินการตามกฎหมายแล้ว ในขณะที่การจัดตั้งศูนย์การเรียนยังไม่มีกฎหมายชัดเจนเรื่องสิทธิประโยชน์ดังกล่าว

ดังนั้น จึงเห็นว่าควรเร่งรัดเรื่องสิทธิประโยชน์ของศูนย์การเรียนให้เท่าเทียมกับสถานศึกษาอื่น เนื่องจากการจัดการศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนมีข้อดีหลายประการ เช่น มีความยืดหยุ่นในเรื่องหลักสูตรและระบบการเทียบโอนหน่วยกิต สามารถเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (TVQ) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ทำให้คนสามารถเข้ามาสู่ระบบการศึกษาได้มากขึ้นและทำให้ผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษา สามารถใช้ศักยภาพของตนเองเทียบวุฒิกศศึกษาในระดับปวช. จนถึงปริญญาตรีได้

นางสาวจันทร์เพ็ญ แก้วเชียงใต้ แสดงความเห็น ว่าข้อกำหนดหรือหลักการตาม (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ นั้น ได้กำหนดไว้ชัดเจนแล้วใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ แต่สิ่งที่ขาดคือการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพราะปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือบุคลากรของที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจในการดำเนินการ ต้องรอคำสั่งจากส่วนกลางก่อน โดยเฉพาะเรื่องการยื่นขอจดทะเบียนศูนย์การเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่าบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตรที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบศูนย์การเรียน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการไปอิงกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ดังนั้นจึงมีความเห็นว่า ผู้รับผิดชอบควรจัดทำคู่มือการจดทะเบียนเป็นศูนย์การเรียนเผยแพร่ไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และควรร่วมกันชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ แสดงความเห็น 2 ประการ ดังนี้

1) มาตรา 12 ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เป็นมาตราที่สนับสนุนสิทธิในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของคนไทย และเป็นมาตราที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยไม่ได้ใช้งบประมาณจากรัฐเพียงฝ่ายเดียว แนวคิดพื้นฐานของการจัดศูนย์การเรียนรู้คือสิทธิเสรีภาพ และนับเป็นการศึกษาทางเลือก แต่จากเนื้อหามาระใน(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ที่เสนอมานี้ มีการกำหนดมาตรการที่เป็น การบังคับควบคุมตั้งแต่เริ่มการก่อตั้งรวมไปถึงตลอดกระบวนการ จึงขอเสนอให้ จัดทำยุทธศาสตร์การเริ่มต้นการศึกษาทางเลือกใหม่ที่เป็นทางสายกลาง โดย ผสมผสานระหว่างกฎระเบียบที่เคร่งครัดซึ่งเป็นบทเรียนที่ได้รับจากการจัดการศึกษา เอกชนมาผสมผสานกับหลักการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น มีเสรีภาพจนอาจไม่ สามารถควบคุมได้ เพื่อให้การจัดการศึกษาทางเลือกมีความเป็นไปได้อย่างแท้จริง

2) การสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และสถาบันสังคม เข้ามาร่วมจัดการศึกษาทางเลือก มีวิธีการ 2 วิธี วิธีการแรกคือการยึดหลักด้านสิทธิ ประโยชน์ เช่น มาตรการด้านภาษี และมาตรการการสนับสนุนทางการเงิน อีกวิธีการ หนึ่งคือการใช้คนเป็นศูนย์กลาง โดยยึดหลักการว่าการพัฒนาคนของสถาน ประกอบการให้มีความรู้สูงขึ้นจะสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับหน่วยงานมากขึ้นได้ ทั้งนี้การเลือกใช้วิธีการสนับสนุนขององค์กรเอกชนและสถาน ประกอบการ ควรจะเป็นวิธีการที่คำนึงถึงสิทธิประโยชน์และการปฏิบัติที่โปร่งใส เป็น ธรรม และในเวลาเดียวกันควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับรู้และ เข้าใจถึงหลักการการจัดการศึกษาทางเลือกของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ตามมาตรา 12 อย่างแท้จริงด้วย

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา เห็นด้วยกับมาตรการที่ 3.1 ในยุทธศาสตร์ ที่ 3 ที่ให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การ เรียน ในลักษณะโครงการนำร่องต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ดี เพราะจากประสบการณ์ พบว่าการดำเนินงานโครงการนำร่องแล้วขยายผลไปในวงกว้างจะได้รับประโยชน์ มากกว่า และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โครงการนำร่องต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ดีนั้น สิ่ง ที่สำคัญที่สุด จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาบ่อยเกินไป จึงจะเกิดความ ต่อเนื่องในการดำเนินงานและนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ได้เสนอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารวบรวมและจัดทำ รายชื่อโครงการนำร่องในประเทศไทยที่มีอยู่หลากหลายไว้ให้เป็นระบบโดยจัด หมวดหมู่ให้ชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นบทเรียนและใช้ประโยชน์ในการขยายผล และ

ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับโครงการนำร่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ว่ามี ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ ตรงเป้าหมายและนำไปสู่การขยายผลการดำเนินงานต่อไป

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายกิตติ ลิ้มสกุล) มีข้อสังเกตใน ฐานะประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษาซึ่งในคณะอนุกรรมการฯ มีผู้แทนจากกระทรวงการคลังร่วมเป็น อนุกรรมการด้วยนั้น ที่ประชุมได้เคยพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการอุดหนุนค่าใช้จ่ายราย หัวให้กับผู้จัดการศึกษาตามมาตรา 12 และที่ประชุมมีมติว่าการได้รับสิทธิประโยชน์ ของสถาบันการศึกษาอื่นหรือศูนย์การเรียนอื่นไม่ควรจัดทำเป็นประกาศหรือกฎ กระทรวงการคลังเพิ่มเติม แต่ขอให้แก้ไขกฎกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีอยู่แล้ว ให้มี เนื้อหาสาระครอบคลุมกับการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนตามมาตรา 12 นั้น ฝ่าย เลขานุการฯ ได้นำมติดังกล่าวมาบรรจุใน (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ นี้แล้วหรือไม่

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์) ชี้แจงที่ประชุมว่า ขณะนี้ อนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา ได้ยกร่างข้อเสนอการอุดหนุน ค่าใช้จ่ายรายหัว การลดหย่อนและยกเว้นภาษีเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดสัมมนา รับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเมื่อเดือนมีนาคม และขณะนี้สำนัก พัฒนากฎหมายการศึกษา สกศ. เตรียมจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุม สภาการศึกษาเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป โดยมีประเด็นเรื่องกฎกระทรวง ที่ต้องพิจารณาใหม่รวมอยู่ด้วย

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) มีข้อเสนอว่า การดำเนินงานโครงการนำร่องต้องมีรูปแบบที่ชัดเจนก่อน โดยเฉพาะเรื่อง การสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมว่าจะมีรูปแบบอย่างไร แล้วจึงมาพิจารณา ถึงโครงสร้าง กลไก รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในภาพรวม และเรื่องงบประมาณหากใช้งบประมาณของรัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบ ศูนย์การเรียนเพียงฝ่ายเดียว จะไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้ ควร จะมีวิธีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมตามหมวด 8 ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐใช้งบประมาณส่วนหนึ่งเข้าไปสมทบสร้างรูปแบบ และกลไกในการกระตุ้นให้เกิดการระดมทุน และท้ายที่สุดจะเกิดความร่วมมือหรือ การบูรณาการด้านการจัดการในภาพรวม

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ มีความเห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ มีปัญหาที่สำคัญที่สุด คือการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความรู้ และความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 43 และพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติมาตรา 12 ปัญหาในทางปฏิบัติ อาจสืบเนื่องมาจากตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง สถานประกอบการหรือศูนย์การเรียนรู้สามารถจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย แต่ในทางปฏิบัติการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ส่วนใหญ่จะใช้การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) อาจไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่ากับบุคลากรของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ดังนั้น สพท. จึงต้องมีการดำเนินงาน 2 เรื่องที่สำคัญคือ ทำอย่างไรให้บุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษามีความเข้าใจระบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียน และทำอย่างไรให้ สพฐ. และกศน. ได้มีความร่วมมือกันในการทำงาน เพื่อหาทางออกเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ มีความเห็นว่าการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ศูนย์การเรียนรู้ ไม่ควรสนับสนุนให้เท่ากับสถานศึกษาในระบบ เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นความต้องการของผู้จัด ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการรวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการศึกษาดังกล่าวก็เกิดกับองค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ด้วย

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์) ชี้แจงเพิ่มเติมว่าการจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว สืบเนื่องจากการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 เป็นทางเลือกหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เป็นการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งเรียนรู้ เมื่อจัดแล้วมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับสถานศึกษาในระบบโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความยากเรื่องการควบคุมคุณภาพ หากยืดหยุ่นมากเกินไปอาจทำให้มีปัญหาเรื่องคุณภาพ แต่ถ้าควบคุมมากเกินไป ก็จะไม่เกิดประโยชน์ เพราะหลักการของการจัดศูนย์การเรียนรู้เพื่อต้องการให้เป็นการศึกษาทางเลือกสำหรับผู้เรียนบางคนที่ไม่พร้อมจะไปเรียนในโรงเรียนปกติได้ หรือสถานประกอบการที่ต้องการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาให้กับพนักงานของตนเองก็สามารถทำได้

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้คือ วิธีการการอุดหนุน และการลดหย่อนยกเว้นภาษีซึ่งยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ประกอบกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยสถานประกอบการ อาจเป็นเรื่องใหม่ที่บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังไม่มีประสบการณ์เรื่องการจัดระเบียบดังกล่าว ทำให้สถานประกอบการเพิ่งจัดระเบียบได้

เพียงแห่งเดียว ดังนั้น สกศ. จึงเสนอมาตรการหนึ่งว่าตามโครงสร้างของสพท. ควรจะมีกลุ่มเข้ามามาดูแล รับผิดชอบเรื่องนี้ให้ชัดเจน เพราะเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของสพท. และได้เสนอยุทธศาสตร์และมาตรการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำข้อมูล เพื่อเป็นการปรับแนวทางให้ชัดเจนรวมถึงให้มีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางพรนิภา ลิ้มปพยอม) ชี้แจงที่ประชุมว่า สพฐ. ได้ชี้แจงทำความเข้าใจและจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้สพท. แล้ว และมีครอบครัวขอรับบริการจดทะเบียนเป็นศูนย์การเรียนแล้วจำนวนหนึ่ง แต่ในประเทศไทยการจัดการศึกษาโดยครอบครัวยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก เนื่องจากส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาโดยครอบครัวทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ ครอบครัวที่มาขอจดทะเบียนยังมีคุณสมบัติที่ไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงด้วย เช่น วุฒิการศึกษาของพ่อแม่ ทำให้จำนวนครอบครัวที่จดทะเบียนเรียบร้อยแล้วมีจำนวนไม่มาก ในขณะที่สหรัฐอเมริกาสามารถจัดการศึกษาโดยครอบครัวได้ โดยรัฐบาลไม่ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินกับพ่อแม่ที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว แต่ผู้ที่จัดการศึกษาโดยครอบครัวสามารถขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณครึ่งหนึ่งของสิทธิที่ผู้เรียนพึงจะได้รับจากรัฐ แล้วนำเงินมาจ้างครูที่มีคุณวุฒิจำเป็นมาดำเนินการสอนได้

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขณะนี้มีความพร้อมในการให้บริการจดทะเบียนให้กับผู้ที่จัดการศึกษาโดยครอบครัวที่มีความพร้อมและประสงค์จะจดทะเบียนอยู่แล้ว และ สพฐ. มีแนวทางการดำเนินงานประการหนึ่งคือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำความร่วมมือกับโรงเรียน ในลักษณะให้โรงเรียนเป็นพี่เลี้ยงในเรื่องหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สกศ. (นางรุ่งเรือง สุชาภิรมย์) ชี้แจงประชุมเพิ่มเติมการจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 หลายเรื่อง เช่น เรื่องการอุดหนุนค่าใช้จ่ายจากผลการศึกษาของโครงการนำร่อง พบว่า ปัจจุบันการจัดการศึกษารูปแบบศูนย์การเรียน มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนไม่ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อคน ในขณะที่รัฐจะสนับสนุนงบประมาณเพียง 1,100 บาทต่อคน ซึ่งค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับการเรียนในโรงเรียนปกติ ที่รัฐสนับสนุนทั้งหมดเฉลี่ยแล้วประมาณ 10,000 บาทต่อคน

นอกจากนี้ในด้านประสิทธิภาพการจัดการ ในกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เด็กพิการหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การจัดการศึกษาโดยครอบครัวจะสามารถส่งผลดีต่อผู้เรียนได้มากกว่าการส่งเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ ดังนั้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจทำให้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมถึงผลจากการศึกษาโครงการนำร่องในการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียน พบว่าข้อดีของการจัดการศึกษาคือหลักสูตรของสถานประกอบการมีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถสนองความต้องการที่เป็นประโยชน์ให้กับทั้งภาครัฐและสถานประกอบการเอง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือความไม่เข้าใจเรื่องความยืดหยุ่นของหลักสูตร รวมถึงเรื่องสิทธิประโยชน์ที่หน่วยงานอื่นจะต้องเข้ามาดูแลผู้เรียนจากศูนย์การเรียน เช่น การนำผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สิทธิในการเข้ารับการศึกษาวิชาทหาร และสิทธิในการรับทุนการศึกษา เป็นต้น ซึ่งภาครัฐยังไม่มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน

นายสมนึก พิมลเสถียร มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สกศ. ควรจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Roadmap) ให้ชัดเจน โดยวิธีคิดสำหรับการดำเนินการแต่ละยุทธศาสตร์ควรแยกออกจากกัน เพราะวิธีการปฏิบัติในแต่ละยุทธศาสตร์ไม่เหมือนกัน ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์

ประธาน มีข้อเสนอว่า การจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ อาจจะต้องมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ความน่าจะเป็น หรือความต้องการจะให้เกิดอะไรก่อนจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ เมื่อวิเคราะห์แล้วจะทราบว่าปัญหาอยู่ตรงไหน จะต้องแก้ไขอย่างไร และจะต้องมีการส่งเสริมอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด และการดำเนินงานต้องเน้นปัจจัยหลักในการเริ่มต้นที่ชัดเจนเพียงพอที่จะขยายต่อไปได้

ดังนั้น การจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ ควรต้องพิจารณาประเด็นที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน และโยงให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยไม่จำเป็นต้องลงในรายละเอียดมากเกินไป นอกจากนี้ ให้จัดทำรายละเอียดระบุให้ชัดเจนถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานและวันเวลาที่ต้องดำเนินงานให้แล้วเสร็จ โดยทำเป็นข้อเสนอเพื่อให้สามารถสั่งการเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และไม่จำเป็นต้องเสนอพร้อมกับ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ นี้

สำหรับ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ หากมีความจำเป็นต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อของบประมาณในการดำเนินงานหรือมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการต้องทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อน โดยเฉพาะเรื่องที่กระทรวงศึกษาธิการต้องทำให้แล้วเสร็จ ควรระบุให้ชัดเจนและเรื่องใดที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ โดยกฎหมายมอบหมายอำนาจไว้แล้วให้ดำเนินการได้ทันที

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายกิตติ ลิ้มสกุล) มีข้อคิดเห็นว่าเพื่อสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรจะมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายรายหัวที่จะให้กับผู้จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ทั้งโดยครอบครัวและสถานประกอบการ เพื่อสามารถนำมาใช้ในการคำนวณภาระทางงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และนำมาสู่การตัดสินใจเพื่อนำมาเข้าสู่การแก้ไขกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสามารถสั่งการได้ นอกจากนี้ ถ้าควรสร้างความรู้ความเข้าใจหรือจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้สพท. เพื่อสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย

ประธาน มอบหมายให้สทศ.หารือกับรมช.ศธ. (ดร.รุ่ง แก้วแดง) และสพฐ. เรื่องการสร้างกลไกในการกำกับดูแลภาพรวมของการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนรู้ โดยอาจตั้งคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานในเรื่องนี้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะด้านกฎหมาย

นอกจากนี้ นายเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้ส่งเอกสารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่างๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ให้ฝ่ายเลขานุการทราบ โดยสรุปได้ดังนี้

- 1) ควรเร่งดำเนินการเปิดศูนย์การเรียนรู้เพื่อกลุ่มคนพิเศษให้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนพิการ
- 2) การดึงดูภาคีอื่นเข้ามาร่วมจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ต้องมีแรงจูงใจมากพอควบคู่กับมาตรการการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการกำหนดมาตรการการพัฒนาคนและเสริมสร้างความพร้อมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของการจัดการศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนรู้

4) ควรมีการกำหนดเป้าหมายด้านจำนวนเป็นรายปีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรองรับการจัดการศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ และควรมีการประเมินทรัพยากรและความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อรองรับการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ด้วย

5) การยกเลิกศูนย์การเรียนรู้ ต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมและควรกำหนดเวลาแจ้งล่วงหน้าเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่างๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยให้ฝ่ายเลขานุการปรับแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นอกจากนี้ประธานมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายรุ่ง แก้วแดง) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการสร้างกลไกประสานการดำเนินงานทั้งระดับกระทรวงและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ทั้งนี้เรื่องที่กระทรวงศึกษาธิการสามารถดำเนินการได้ ให้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการทันที

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ : รายงานการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาในกลุ่มอาเซียน : การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาครู

รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สกศ. (นางนิรมล กิตติวิบูลย์) รายงานความเป็นมาของการจัดทำรายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน : การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาครู โดยสรุปว่า สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา รวมถึงกำหนดให้ปี 2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน

จากการที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำโครงการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของ

ประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน เวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน และแสวงหาแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศในกลุ่มอาเซียน และขณะนี้รายงานการวิจัยจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สกศ. จึงขอนำเสนอส่วนหนึ่งของผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปหลักสูตร การเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาครู โดยเลือกนำเสนอเฉพาะประเทศที่มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับมาก ประกอบด้วย ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย โดยสรุปดังนี้

ประเด็นการปรับปรุงระบบการศึกษา พบว่าประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย มีการจัดการศึกษาที่เน้นความยืดหยุ่น หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะเข้ารับการศึกษาตามความต้องการ หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์มีโครงการบูรณาการการศึกษา (Integrated Program : IP) ซึ่งเป็น การพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์และความเป็นผู้นำ

การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ประเทศสิงคโปร์เน้นหลักสูตรการเรียนการสอนที่เข้มข้นตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ว่า Thinking School Learning Nation โดยลดการสอนให้น้อยลง แต่เน้นความรู้และทักษะหลักด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ ICT รวมถึงเน้นความรู้เชิงสหวิทยาการ (Multi-Disciplinary) ซึ่งเน้นความคิดวิเคราะห์ และทักษะในการสื่อสาร พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ประกอบด้วย ทักษะการดำเนินชีวิต และทักษะความรู้ ด้านการวัดผลมี เกณฑ์วิชาการด้านการคิดวิเคราะห์ และด้านคุณธรรม รวมถึงมีศูนย์วิจัยหลักสูตร (Center for Research in Pedagogy and Practice หรือ CRPP) ซึ่งทำหน้าที่วิจัย หลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนานวัตกรรมสู่การเรียนการสอนและพัฒนาครู สำหรับประเทศมาเลเซีย มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมปลาย โดยให้สามารถเลือกวิชาชีพตามความถนัด ความสนใจ และให้มีการทดสอบประเมินความสามารถโดยใช้ระบบ ความสามารถเป็นพื้นฐาน (Competency Based System) การพัฒนาผู้เรียนเน้นเอกลักษณ์ของชาติ จัดโรงเรียนที่เรียกว่า Smart School ส่งเสริมเด็กความสามารถ พิเศษ

สำหรับประเทศไทย มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทักษะการอ่าน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ICT มีการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ มีการพัฒนาครูเพื่อให้ปรับกระบวนการทัศน์ในการเรียนการสอน ส่งเสริมนักเรียนความสามารถพิเศษ และอยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประเทศสิงคโปร์พัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษแนวใหม่ที่เน้นการฟัง การอ่าน การอภิปราย และการเขียนเพื่อการสื่อสาร และการแสดงออก นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของสิงคโปร์ และประเทศอื่นๆในเอเชีย มีตัวชี้วัดความสำเร็จด้านการเรียนภาษาอังกฤษ คือเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาแล้ว จะต้องสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถฟัง อ่าน แสดงความคิดเห็น พูด เขียน สามารถนำเสนอด้วยภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสากลและเขียนภาษาอังกฤษที่เป็นมาตรฐานได้

สำหรับประเทศมาเลเซีย มีการตั้งกรรมการยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ส่งเสริมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ โดยในปี 2002 กรมได้ประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

ประเทศไทย ขณะนี้ได้มีการร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2549 -2553 โดยมีสาระสำคัญในเรื่องของการปรับปรุงหลักสูตร เน้นการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ พัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ สร้างความพร้อมในสถานศึกษาและปรับปรุงการบริหารจัดการ

ด้านการพัฒนาครู ประเทศสิงคโปร์เน้นการฝึกอบรม พัฒนาวิชาชีพครูโดยมีหน่วยที่รับผิดชอบคือ NIE (National Institute of Education) ส่วนประเทศมาเลเซีย เน้นเรื่องการยกระดับสถานภาพครู ส่งเสริมให้กำลังใจครูที่มีผลงานดี เสริมสร้างบุคลิกภาพและการฝึกอบรม และประเทศไทยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยจัดตั้งสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) ส่วนความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (กคศ.) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาดำเนินการ

สำหรับความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนนั้น ขณะนี้มีกลไกความร่วมมือที่สำคัญๆ คือ การประชุมคณะกรรมการ มีเครือข่าย มีโครงการกิจกรรมหลากหลายโครงการ

จากประเด็นที่ศึกษา มีความเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาหลักสูตรในประเทศไทย เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ส่วนบทบาทไทยในความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา มีข้อเสนอว่าประเทศไทยควรผลักดันการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอประเด็นการเปรียบเทียบการปฏิรูปของประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อโปรดทราบ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการระเบียบวาระที่ 4)

ประธาน มีความเห็นว่าจะควรมีวิธีการเผยแพร่ไปสู่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์) เสนอให้วิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนกับประเทศไทยในเชิงลึกในประเด็นที่สำคัญๆ เช่น ความแตกต่างของหลักสูตรการเรียนการสอน เป้าหมายและปรัชญาของหลักสูตร จุดเน้นของการพัฒนาครู และหลักสูตรการพัฒนาครู เป็นต้น

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา เสนอให้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยวิเคราะห์ 2 เรื่อง คือ 1)ระบบการศึกษาของประเทศสามารถสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างไร เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเตรียมการได้ 2) ถ้าประเทศไทยต้องการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน ควรจะจัดระบบการศึกษาอย่างไรให้เอื้อต่อประโยชน์ของประเทศเพื่อนบ้าน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ และมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีการจัดทำรายละเอียดการเปรียบเทียบ ข้อมูลเชิงลึกในประเด็นต่างๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาครู เป็นต้น

**ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ : รายงานการติดตามความก้าวหน้า
การดำเนินงานของเรื่องที่จะนำเสนอต่อสภาการศึกษา ระหว่าง พ.ศ.
2547-2548**

กรรมการและเลขานุการ (นางสิริพร บุญญานันต์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา) รายงานที่ประชุมว่าสืบเนื่องจากการประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ 2/549 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2549 กรรมการสภาการศึกษาเสนอให้ฝ่ายเลขานุการติดตามเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณาของสภาการศึกษาและมีมติให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการแล้ว และนำมาเสนอรายงานความก้าวหน้าให้ที่ประชุมสภาการศึกษาทราบ ฝ่ายเลขานุการจึงขอรายงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของเรื่องที่จะนำเสนอต่อสภาการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2547-2548 โดยสรุปว่า มีเรื่องที่จะเสนอต่อสภาการศึกษาทั้งหมด 12 เรื่อง โดยแต่ละเรื่องมีสถานภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกัน บางเรื่องกำลังดำเนินการตามมติ ครม.แล้ว บางเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ บางเรื่องสามารถดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องเสนอกรมพิจารณา

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 5

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 6 (เรื่องอื่น ๆ) : ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน และ 2 กรกฎาคม 2549 ในการประชุมดังกล่าวได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการเรื่องสำคัญ 2 เรื่อง คือ 1) ทบทวนบทบาทและภารกิจของสำนักงานฯ โดยให้เน้นบทบาทการเป็นหน่วยงานเสนาธิการด้านการศึกษาให้ชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการวางแผนและการจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา 2) ออกแบบระบบข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของความรู้ในการกำหนดแผนและเป้าหมายการศึกษา ทั้งนี้การนำมาแจ้งที่ประชุมทราบวันนี้ เพื่อให้กรรมการสภาการศึกษาช่วยเสนอความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการ

ดำเนินงานในเบื้องต้น และเพื่อให้ฝ่ายเลขานุการจัดเตรียมเป็นระเบียบวาระเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

สำหรับการดำเนินงานสำคัญๆ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการอยู่แล้วหลายเรื่อง เช่น การศึกษาภาพอนาคตการศึกษาไทย 10-20 ปี ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ขอให้ดำเนินการต่อไป โดยให้เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถมาร่วมดำเนินการด้วย

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์

นางโชติกา วรรณบุรี

นางนันทิชา แจ่มนุราช

ผู้จดยางงานการประชุม

นางสิริพร บุญญานันต์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้ตรวจรายงานการประชุม